

Makarenko'nun "Kara Delik Sendromu" Teorisi ve Terörizmin Finansmanında Sınırşan Organize Suçlar

"Black Hole Syndrome" Theory of Makarenko and
Transnational Organized Crime in Financing Terrorism

Seda ÖZ YILDIZ*

Öz

Bu çalışmanın konusu, Soğuk Savaş sonrası dönemde hem ulusal, hem de uluslararası güvenlik alanında önem kazanan terörizm ile sınırşan organize suçlar arasındaki ilişkinin teorik, kronolojik ve örnekler yönünden incelenmesidir. Araştırmanın amacı, Makarenko'nun "Kara Delik Sendromu" kavramı ile tanımladığı, 1990'lı yıllardan farklı olarak günümüzde terör örgütlerinin aynı zamanda organize suç örgütleri haline geldiği teorisinin örnekler üzerinden analiz edilmesidir. Bu amaca ulaşmak için PKK başta olmak üzere organize suç örgütü haline gelen çeşitli terör örgütleri faaliyetleri ile ilgili örnekler sunulacaktır. Uyuşturucu kaçakçılığı, silah kaçakçılığı, sahtecilik, insan kaçakçılığı, gasp ve hırsızlık ve siber suçlar, günümüzde terör örgütlerinin en sık başvurduğu organize suçlar arasındadır. Bu durum, ülkelerin terörle mücadele stratejilerini oluştururken aynı zamanda sınırşan organize suçla mücadele stratejileri de geliştirme ihtiyaçlarının önemini vurgulamaktadır. Çalışmadaki veriler, komıyla ilgili kapsamlı uluslararası literatür taraması üzerinden elde edilmiş olmakla birlikte; Türkiye'ye ait ulusal güncel veriler, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün birincil verilerine dayanmaktadır. Çalışmanın sonunda günümüzde terör örgütlerinin aynı zamanda organize suç örgütleri haline dönüşmeye başladığı, taktik,

27

Güvenlik
Stratejileri

Yıl: 13

Sayı: 25

---

* Yrd.Doç.Dr., Polis Akademisi, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü,
e-posta: ozseda@gmail.com.

operasyonel ve stratejik seviyede terörle mücadelede terörün finansmanı meselesinin çok daha önem kazandığı ileri sürülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Terörizm, Terör finansmanı, Organize suç, Sınırtaşan suçlar.*

Abstract

The subject of this study is to analyze the relationship between terrorism and transnational organized crime theoretically and chronologically and through examples that gained importance in both national and international security arena after Cold War. The aim of this study is to analyze the theory of Makarenko called "Black Hole Syndrome" which suggested that terrorist organizations become also organized crime groups, unlike 1990's. To reach this aim, examples of various terrorist organizations, which become also organized crime organizations such as PKK will be presented. Drug trafficking, weapon smuggling, forgery, human trafficking, extortion and theft and cyber crimes are the organized crimes, which are committed often by terrorist organizations. This situation emphasizes the importance of need to development of national strategy for struggle against organized crime, while also forming national strategy to struggle against terrorism. The data in this study are gathered from comprehensive international literature review and actual national data of Turkey are based on primary data of General Directorate of Security Affairs. It is concluded that terrorist organizations has began to transform into organized crime organizations and the problem of financing terrorism has become much more important regarding the counter terrorism at tactical, operational and strategic level.

Keywords: *Terrorism, Financing Terrorism, Organized Crime, Transnational Crimes.*

1. Giriş

Devlet olgusu var olduğundan beri devletin gücünün ve etkinliğinin göstergelerinin başında güvenlik kavramı gelmektedir. Günümüzde birey açısından temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına, devletler açısından

demokratik değerlerin ve güç unsurlarının zarar görmesine, uluslararası sistem açısından ise devletlerarası ilişkilerin ve güven ortamının zedelenmesine yol açabilecek en önemli iki tehdit olarak terörizm ve organize suçlar görülmektedir. Küreselleşme ile etkinlik sahalarını daha fazla genişleten terör ve organize suç örgütleri gitgide daha yakın bir ilişkiye sahip olmaktadır. Bu durum, bu tür örgütlerin siyasi ve ekonomik güçlerini artırarak tehdit alanlarını da genişletmektedir.

Terörizmin dünyada ilk ortaya çıktığı tarihsel süreç ve coğrafya hakkında gerek tarihçiler, gerek siyaset bilimciler tarafından öne sürülen -hatta bazıları ilkçağlara dayandırılan- pek çok farklı görüş bulunmaktadır.¹ Ancak terörizm ideolojik amaçlı sistematik şiddet kullanma biçimi olarak tanımlandığında, bu olgunun Fransız İhtilali döneminde ve akabinde 1800'lerin sonlarına doğru Rusya'da devrime yönelik gerçekleştirilen şiddet eylemlerinde belirgin olarak görüldüğünü söylemek mümkündür. Organize suçlar ise terörizme kıyasla göreceli olarak yeni bir örgütlü suç türüdür. İlk kez Birinci Dünya Savaşı sonrası Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) kullanılmaya başlanan "organize suç" terimi, İkinci Dünya Savaşı sonrası mafya terimi ile eş anlamlı hale gelmiştir. Nihayetinde 1970'li yıllarda Birleşmiş Milletler (BM) Suç Önleme ve Ceza Adaleti Birimi tarafından organize suç kavramı hakkında ortak kabul gören bir tanımlamaya gidilmeye çalışılmıştır.²

¹ "Laqueur'a göre tarihin ilk terör örgütlerinden biri M.Ö. 73-66 yıllarında yaşayan "Sicarii"lerdir. Geri kalmış bölgelerden erkeklerin oluşturduğu, çok sıkı organize olmuş dinî hüviyetli bir mezhep (sekte) olan bu örgütün üyeleri alışılmamış taktikler kullanmıştır. Düşmanlarına gündüz ve tatil günlerinde insan yığınlarının olduğu zamanlarda kalabalık yerlerde habersizce ve arkadan saldırmışlardır. Başlıca silahları, elbiselerinin altında sakladıkları kısa kılıçlardır. Örgüt militanları, düşmanlarını işlek yerlerde öldürerek kalabalığa karışıp kaybolmaktaydı. Romalılara karşı mücadele eden "Sicarii"ler, Ananias rahiplerinin manastırlarını, Herodes Sülalesi'nin saraylarını tahrip etmiş; borçların tahsil edilmesini önlemek için tefecilerin senetlerini ve devlet arşivlerini ortadan kaldırmış; buğday ambarlarını yakmış ve Kudüs'ün su kanallarını yıkmışlardır." (akt. İbrahim Üney, *Organize Suç ve Terörizm İlişkisi: PKK Örneği*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, 2014, s. 10).

² Paula Dobriansky, "The Explosive Growth of Organized Crime", *Global Issues*, 2001, Vol. 6, No: 2, s. 2.

Organize suçun zaman içinde değişen tanımlamaları ile terörizmin değişen sınırları (ya da sınırsız hâle gelişi), eylem yapısındaki çeşitlenmeler ve terör örgütlerinin farklılaşan organizasyon yapısı arasındaki bağ elbette tesadüfî değildir.

Gerek terörizmin gerekse organize suçların belirgin bir biçimde ortaya çıktıkları tarihsel süreç ve coğrafya birbirinden farklı olsa da, her iki örgütlü suçun yollarının kesiştiği dönemin başlangıcının 1990'lı yıllar olduğu söylenebilir. 1990'lı yılların başında Avrupa'da bazı organize suç örgütleri (özellikle de Sicilya mafyası) terör örgütlerine benzer yöntemler kullanarak bombalama eylemlerine girişmiş ve işledikleri suçları soruşturan savcılara suikastlar düzenlemiştir.³ Soğuk Savaş sonrası olarak adlandırılan bu dönemde, terör örgütlerinin uyuşturucu kaçakçılığı başta olmak üzere, nükleer madde kaçakçılığı ve sahtecilik gibi örgütlü suçlar işlemeye başladığı da gözlenmektedir. Ancak her iki örgütlü suç grubu, karşılıklı olarak birbirlerinin taktiklerini uygulamalarına rağmen eylem amaçları yönünden birbirinden ayrılmaktadır. Organize suç örgütleri, terörist eylem taktiklerini daha çok gelir elde etmek için uygularken; terör örgütleri organize suçları ideolojik hedeflerine yaklaştırmaya yönelik eylemlerini finanse etmek maksadıyla işlemektedir.

30

Security
Strategies
Year: 13
Issue: 25

Dünyada küresel terörle mücadeleye yönelik ulusal ve uluslararası politikaların hız kazandığı 1990'lı yılların sonunda terörle mücadeleye ilişkin geliştirilen yenilikçi ve sistematik yöntemlerin başında terör finansmanının engellenmesine yönelik tedbirler gelmektedir. Terör ile organize suç arasında açık bir bağ olduğu ve bu bağın dünya için önemli bir tehdit olduğuna dair kabuller, ilk kez 1999 yılında

---

3 1992'de İtalya'da mafya suçlarının soruşturmasını yürüten Giovanni Falcone ve Paolo Borsellino isimli iki savcı faili meçhul bir cinayete öldürülmüş; bu olayla birlikte mafya suçları davalarını yürüten birçok savcı ve hakim ölümle tehdit edilmiştir. Bu olaydan bir yıl sonra Floransa, Milano ve Roma'da çeşitli mafya grupları tarafından gerçekleştirilen çeşitli bombalama eylemlerinde toplam 10 kişi ölmüş, 93 kişi ise yaralanmıştır (akt. Harmony Toros ve Luca Mavelli, "Terrorism, Organised Crime and the Biopolitics of Violence", *Critical Studies on Terrorism*, 6:1, 2013, s. 77).

BM gündeminde tartışılmıştır.⁴ Zira organize suç örgütleriyle terör örgütlerinin kurduğu iş birliği dâhilinde birbirinden öğrendiği taktikler sayesinde bu örgütler, özellikle 1990’lı yıllarda demokrasiye geçiş sancısı içinde bulunan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği’nden (SSCB) ayrılan ülkeler başta olmak üzere, birçok zayıf devlet içinde giderek köklenme ve yayılma göstermiş; küresel güvenlik için daha fazla tehdit oluşumuna neden olmuştur.

Dobriansky’nin de dediği gibi, İran suç örgütleri tarafından uyuşturucu ham maddesi Afganistan’dan Hollanda’ya kaçırılırken kaçakçılık rotasının çeşitli terör örgütleri tarafından haraç karşılığı korunması; Hollanda’da terör örgütleri mensupları kontrolünde üretilen uyuşturucunun İsrail organize suç grupları tarafından ABD’ye taşınması ya da Orta Doğu’daki pek çok terör örgütünün Rus organize suç örgütlerinin yardımıyla dünyanın farklı ülkelerinde kara para aklamaları günümüzde sıklıkla rastlanılan olaylardandır.⁵ Diğer taraftan, terör ve organize suç örgütlerinin iş birliğinin faaliyet gösteren çokuluslu şirketlerin ticari ağlarından bile daha hızlı ve etkin bir örgütlenmeye sahip olduğunu söylemek mümkündür.

2. Organize Suç Kavramı

Organize suçları diğer suç türlerinden ayıran belirli nitelikler bulunmaktadır. Bu farklı niteliklerin ortaya konulması neticesinde, organize suçlar mevzuatta diğer suçlardan farklı biçimde düzenlenmiş ve organize suçlarla mücadele adı altında uzmanlığa dayalı yeni bir çalışma alanı oluşturulmuştur. Diğer suç türleri kamu düzeni temelli çalışmaların konusu olurken; organize suç, kriminoloji ve hukuk yanında psikoloji, sosyoloji, ekonomi, uluslararası ilişkiler ve yönetim bilimi gibi çok disiplinli bir çalışma alanı haline gelmiştir.

Organize suçların temel faaliyet sahasının dünya pazar ekonomisinde

⁴ H. Irrera Carrapico ve B. Tupman, “Transnational Organised Crime and Terrorism: Different Peas, Same Pod?”, *Global Crime*, 2014, 15:3-4, s. 213.

⁵ Paula Dobriansky, “The Explosive Growth of Organized Crime”, *Global Issues*, 2001, Vol. 6, No: 2, s. 5.

temini yasaklanan veya temininde güçlük çekilen mal ve hizmetler kategorisi üzerine odaklandığı söylenebilir. Bahse konu kategori içine uyuşturucudan organa, nesli tükenmekte olan bitki ve hayvandan nükleer maddeye, fuhuştan kara para aklamaya kadar pek çok mal ve hizmet girmektedir. Bu suç türüyle mücadele yöntemini zorlaştıran temel sebep ise organize suç pazarındaki mal ve hizmetlere dünyanın pek çok yerinde yüksek arz ve talebin bulunması ve dolayısıyla yüksek orandaki kârlılıktır. Organize suçlar temel olarak, mal ve hizmetlerin bir doğrultudaki yasadışı hareketi ile bunun karşılığında elde edilen gelirin ters yönde yasadışı hareketini kapsamaktadır.⁶ Örneğin uyuşturucu kaçakçılığında ham madde Afganistan'dan Avrupa'ya uzanan rotada seyrederken, uyuşturucu kaçakçılığında elde edilen gelir Avrupa'dan Afganistan'a doğru ilerleyen kara para aklama rotasını takip etmektedir.⁷ Dolayısıyla küreselleşmeyle birlikte tüm ekonomik faaliyetlerde olduğu üzere organize suçlarda da sınır aşan hareketler kaçınılmaz hâle gelmektedir.

Organize suçlar, temel olarak nitelikli suçlar kapsamında yer aldığı için ülkelerin güvenlik güçleri açısından da bu söz konusu suçların tespiti ve bu suçlarla mücadelede nitelikli ve uzman ekibe ihtiyaç duyulmaktadır. Yine diğer suçlardan farklı olarak, organize suçlar bir kere vuku bulan ve sona eren ya da kısa süreli suçlar değil, süreklilik arz eden suçlardır. Örneğin bir ülkede gasp, cinayet gibi asayiş suçlarla mücadelede suçun görünür olması sebebiyle suçla mücadele nispeten kolaydır ve bu suçlar tespit edildikten sonra suç faillerini ortaya çıkarmak, suçla mücadelenin neredeyse tamamını oluşturmaktadır. Ancak organize suçların tespiti zordur ve üstelik tespit edildikten sonra bütün şebekeye ulaşmak, faillerin bulunması ve yakalanması çoğu zaman yıllar süren izleme, takip ve operasyonu içine alan uzun ve zor bir süreci içermektedir.

Organize suçlar dünyada neredeyse tüm ülkeleri tehdit etmekle birlikte, özellikle bazı ülkeler daha fazla risk altında bulunmaktadır.

---

⁶ Ömer Urhal, *İstihbarat ve Örgütlü Suçlar*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2008, s. 480.

⁷ *A.g.e.*, s. 481.

Örneğin yozlaşma ve rüşvetin oldukça yaygın olduğu, güvenlik güçlerinin teknik, eğitim ve bütçe yönünden yetersiz bulunduğu, yasama ve yargı güçlerinin etkinliğini yitirdiği, finansal kurumlarda şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkesinin uygulanmadığı ülkeler her zaman için organize suçların kökleşmesine en uygun zemini hazırlamaktadır. Diğer taraftan, hukuka saygının azaldığı, sınır güvenliğinin etkin uygulanmadığı, sosyo ekonomik eşitsizliklerin fazlasıyla belirgin olduğu toplumlarda da organize suçlar daha kolaylıkla ortaya çıkmakta ve yaygınlık göstermektedir.⁸

3. Giderek “Sınırsızlaşan” Terör ve Organize Suç Faaliyetleri

Terörizm ile organize suçlar arasındaki ilişkiyi betimlerken, elbette, her iki olgunun da kavramsal yönden sınırlandırılmasına ve tanımlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu anlamda terörizmin yanı sıra organize suç için de ortak bir tanıma ulaşma çabaları önem taşımaktadır. Ancak günümüzde tıpkı terörizmde olduğu üzere, organize suçluluk kavramında da tanım sorunu karmaşık ve üzerinde uzlaşılması zor bir husustur. Çünkü organize suçluluk günümüzde 1969’da ABD’li yazar Mario Puzo’nun kaleme aldığı Baba romanından ya da Joe Valachi’nin itiraflarından çok daha karmaşık ve farklı bir yeredir.⁹ Bu durum bizi sınır aşan organize suç kavramına götürmektedir ki zaten terörizmin finansman kaynaklarından en önemlisini de bu sınırlara sadık kalmayan

⁸ Enver Alper Güvel, *Organize Suç Ekonomisi ve Hukuk Uygulaması*, Roma Yayınevi, Ankara, 2004, s. 56.

⁹ “1930’lardan 1950’lere değin daha çok kumar gelirlerinden pay alan, düşük rütbeli bir çete mensubuydu. 1959’da uyuşturucu suçundan 15 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Haziran 1962’de Atlanta, Georgia’daki federal cezaevinde, polise muhbirlik yaptığı gerekçesiyle, birlikte kaldığı gangster liderlerinden Vito Genovese’den ölüm tehdidi aldı. Bunun üzerine paniğe kapılarak kendini öldürecek kişi olduğunu sandığı bir mahkûmu öldürdü. Yanlış yaptığını anlayınca pişmanlık duygusuyla her şeyi ABD Uyuşturucu ve Tehlikeli İlaçlar Bürosu’na, Federal Soruşturma Bürosu’na (FBI), Adalet Bakanlığı’na ve John L. McClellan’ın başkanlık ettiği ABD Senato Daimi Soruşturma Alt Komitesi’ne anlattı. Böylece “*Cosa Nostra*” (Bizim Davamız) olarak tanımladığı suç çetesinin gelişimini, üyelerini ve iç işleyişini açıklayan ilk çete üyesi oldu. O dönemde ABD Adalet Bakanı olan Robert Kennedy, Valachi’nin tanıklığını ABD’de örgütlü suç ve dolandırıcılığa karşı mücadelede en büyük istihbarat kaynağı olarak nitelendirdi.” (Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Joe_Valachi Erişim Tarihi: 28 Ocak 2016)

organize suçluluk oluşturmaktadır.

1960'lı yıllarda ortaya çıkan organize suç olgusundan günümüzdeki sınır aşan organize suç olgusuna kadar çeşitli dönemlerde organize suç kavramının hukuki ve kriminolojik tanımı yapılmaya çalışılmıştır. Bununla birlikte, özellikle sınır aşan organize suçlarla ilgili olarak 1990'lardan sonra AB raporlarında yer alan karakteristik özellikler, organize suç kavramında ortak bir tanımlamaya gidilmesinde önem taşımaktadır. Bu tanımlamaya göre, bir suçun sınır aşan organize suç sayılabilmesi için aşağıdaki şartlardan en az altısına sahip olması gerekmektedir:

İkiden fazla kişi arasında iş birliği, suçu işleyenlerin önemli suçların şüphelileri olmaları ve suç kapsamında maddi kazanç/güç elde etmeye çalışmaları ön şartları ile birlikte suçun işleme biçiminin görev dağılımı göstermesi, uzun ve belirli olmayan bir süre dâhilinde faaliyetin sürdürülmesi, suç örgütünün içinde hiyerarşik ilişki ve kontrol mekanizmasının bulunması, uluslararası seviyede faaliyet gösterilmesi, suç örgütünün şiddet ve baskı yöntemlerine başvurması, ticari yapılanma faaliyetine benzerlik gösterilmesi, kara para aklama faaliyetinde bulunmaları ve etkilerini siyaset, medya, kamu yönetimi ya da ekonomik alanlarda göstermeleri.¹⁰

1970'li yıllarla birlikte, Avrupa'da ortak bir siyasi iş birliğinin kurulmasında önemli rol oynayan terörizm tehdidi, 20'nci yüzyılın son çeyreğinde özellikle aşırı sol ve ayrılıkçı örgütler tarafından daha yaygın bir eylem biçimi olarak kullanılmaya başlanmıştır. 1980'lerin sonları ve 1990'ların başında, aşırı sol örgütler Almanya ve İtalya'da faaliyetlerini durdurmalarına karşın, ayrılıkçı örgütler başta Birleşik Krallık, İrlanda ve İspanya olmak üzere Avrupa'nın çeşitli ülkelerindeki faaliyetlerine devam ederken terörle mücadele konusu Avrupa Birliği ülkelerinin

¹⁰ Bkz. [http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/pc-oc/PCOC_documents/Documents%202014/CDPC%20\(2014\)%2011%20Fin%20-%20e%20-%20White%20paper.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/pc-oc/PCOC_documents/Documents%202014/CDPC%20(2014)%2011%20Fin%20-%20e%20-%20White%20paper.pdf)
Erişim tarihi: 1 Şubat 2016; ayrıca Ömer Urhal, *İstihbarat ve Örgütlü Suçlar*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2008, s. 481.

önemli güvenlik meselelerinden biri hâline gelmiştir.¹¹ 1993'te imzalanan Maastricht Anlaşması ile sınır aşan suçlar başlığı, organize suçlar ve terörizmi de içine alacak biçimde meseleyi Avrupa Birliği ülkelerinin öncelikli ortak güvenlik meselesi olarak öne çıkarmıştır. Bu durum, Avrupa Birliği üyesi ülkelerin polis teşkilâtları için suç analizi yapmak, operasyonel ve stratejik istihbarat toplamakla yükümlü kılınan Avrupa Polis Teşkilatı'nın (EUROPOL) da kurulmasına öncülük etmiştir.¹²

12-15 Aralık 2000 tarihleri arasında İtalya'nın Palermo şehrinde yapılan toplantıda kabul edilen ve 2003 yılında yürürlüğe giren 4800 sayılı Kanun ile Türkiye'nin de taraf olduğu Uluslararası Organize Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nde, organize suç örgütü, “*Belirli zaman için oluşturulmuş, üç ya da daha fazla kişiden oluşan ve amacı doğrudan veya dolaylı yollardan menfaat sağlamak için şiddete ve diğer yasadışı yollara başvurarak ciddi uluslararası suç işleyen ya da suç işleme için sarf edilen çabayı gösteren grup*” olarak tanımlanmaktadır.¹³ Diğer taraftan, adı geçen sözleşmenin ikinci maddesinde, organize suç örgütü, “*Doğrudan veya dolaylı olarak herhangi bir maddi çıkar elde etmek amacıyla belli bir süreden beri var olan ve bu sözleşmede belirtilen bir ya da daha fazla ağır suç veya yasadışı eylemi gerçekleştirmek amacıyla birlikte hareket eden, üç veya daha fazla kişiden oluşan yapılmış bir grup*” olarak tanımlanmıştır.¹⁴

Sınır aşan organize suç kavramını, Lloyd¹⁵ gibi, “çağımızın en büyük başarısı” olarak yorumlamak da mümkündür; Shelley¹⁶ gibi 20'nci yüzyılda Soğuk Savaş'la uğraşmak zorunda kalan dünyanın 21'inci yüzyıldaki yeni baş belası olarak da yorumlamak mümkündür.

¹¹ Lauren R. Heller, “Notions of (In)Security within the EU. How European Policy-makers view the Sources and costs of Terrorism and Organised Crime”, *Defence and Peace Economics*, 2011, 22:2, s. 194.

¹² Lauren R. Heller, a.g.m., s. 195.

¹³ <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k4800.html> Erişim tarihi: 1 Şubat 2016.

¹⁴ 18.03.2003 tarih ve 25052 sayılı Resmi Gazete.

¹⁵ John Lloyd, “The Godfathers Go Global”, *Ns Millennium*, 1999, Vol. 3, s. 57.

¹⁶ Louise Shelley, “Crime Victimized Both Society and Democracy”, *Global Issues*, 2001, Vol. 6, No. 2, s. 19.

Hatta Aden'in belirttiği üzere, terörizmin kendisinin başlı başına bir organize suç olduğu iddia edilebilir.¹⁷ 1990 öncesine kadar ülke sınırları içerisinde vuku bulan organize suçlar, bu tarihten sonra Afganistan, Sri Lanka, Sovyetler Birliği ve Yugoslavya'dan koparak yeni kurulan ülkelerde sınır ve içerik değişikliğine uğramıştır. Bu çerçevede, küreselleşmeyle birlikte organize suç gruplarının diğer ülkelerdeki suç grupları ile iş birliği içinde riski paylaşıp, yeni pazarlar bulmak ve kârlarını artırmak maksadıyla kendilerine yeni bir yaşam alanı buldukları gözlenmektedir. Diğer yandan, yakın geçmişe kadar iki ya da üç kişiden daha fazla bir grup üyesi ile belirli bir ülke ya da şehir sınırları içinde suçları işleyen organize çetelerin tespiti, kriminolojik analizi ve bu çetelerle mücadele nispeten daha kolay biçimde gerçekleştirilmekteydi. Ancak günümüzde organize suçlarla ilgili olarak “az kazanan kolay yakalanır, çok kazanan ise zor” orantısı üzerinden giderek çeşitlenen ve artan gelir düzeyi göz önüne alındığında, bu suçla mücadele daha da zorlaşmaktadır. Zira günümüzde terör örgütleri ile organize suç şebekeleri arasında uyuşturucu kaçakçılığında insan kaçakçılığına, sahtecilikten nükleer madde kaçakçılığı ve illegal biyoçeşitlilik ticaretine kadar pek çok farklı sektörde ve coğrafyada gerçekleşen bir suç ortaklığından söz etmek mümkündür. Söz konusu suç ortaklığı ise terörizmin politik ideolojik yönüyle uyuşmayan bir dava ittifakından ziyade daha çok organize suçların maddi çıkar sağlama ittifakına dayanmaktadır.¹⁸ Diğer taraftan, her ne kadar ideolojik yönden aralarında bir ortaklık bulunmasa da, terör ve organize suç ilişkisinin pratikte özellikle de kârlılık ve maddi gelirlerin artırılması yönünden önemli ortak alana sahip olduğu söylenebilmektedir.

Klasik organize suçla terörizmin arasındaki ilişki düzeyi her ne kadar çok yakın bir ilişki biçimi olmasa da organize suç olgusunun sınır aşan boyuta ulaşmasıyla birlikte bu ilişki giderek daha yakın bir

---

¹⁷ Hartmut Aden, “Convergence of Policing Policies and Transnational Policing in Europe” *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, 2001, Vol: 9/2, s. 105.

¹⁸ Enver Alper Güvel, *Organize Suç Ekonomisi ve Hukuk Uygulaması*, Roma yayınevi, Ankara, 2004, s. 84.

hâl almaktadır. Leong, sınır aşan suç örgütleriyle terör örgütleri arasındaki ayrımın gün geçtikçe azaldığına dikkat çekmekte, daha da ötesi günümüzde terörle sınır aşan organize suç unsurları arasında bir ayrıma gidilmesini anlamsız olarak nitelendirmektedir.¹⁹ Bu iç içe girmişlik karşısında belki en radikal tanımlamayı da Stanislawski "Terörizm en sert yöntemi kullanan sınır aşan organize suçtur" şeklinde yapmaktadır.²⁰

Sınırşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nde sınırşan organize suç "*Suçun birden fazla devlette işlenmesi, suçun tek bir devlette işlenmekle beraber hazırlık, plan, idare aşamasının tamamının veya bir bölümünün başka bir devlette oluşturulması, suçun tek devlette işlenmesi ancak birden fazla devlette faaliyet gösteren örgütlü suç grubunun suça karışması ve suçun tek devlette işlenmesi ancak başka bir devlette etkilerinin olması*" şeklinde tanımlanmaktadır.²¹ Diğer taraftan, terörizm de giderek daha sınır aşan hâle gelmekte ve her iki suç türünün de ulusal sınırların dışına doğru yayıldıklarında daha fazla yolları kesişmektedir. Gerek faaliyet gösterdiği bölge ya da ülkeler, gerekse örgüt içi yapısı giderek "sınır aşan" hâle gelen terör örgütlerinin faaliyetleriyle mücadele alanı da doğal olarak genişlemektedir.²² Örneğin, Türkiye'de en son 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun Temmuz 2006'da yeniden düzenlemesiyle birlikte, terör suçlarının kapsamı da bu amaçla oldukça genişletilmiştir.²³ Tamil Gerillalarının göçmen

¹⁹ Angela Veng Mei Leong, "Definitional Analysis: The War on Terror and Organised Crime" *Journal of Money Laundering Control*, 2004, Vol. 8, No. 1, s. 31.

²⁰ Bartosz Stanislawski, "Transnational Bads in the Globalized World: The Case of Transnational Organized Crime", *Public Integrity*, 2004, Vol. 6, No. 2, s. 157.

²¹ Bkz. 4800 sayılı Sınırşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi.

²² A.g.e.

²³ "Buna göre; göçmen kaçakçılığı, insan ticareti, kasten öldürme, başkasını intihara teşvik, kasten yaralama, eziyet, bir başkasını; kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına bir saldırı gerçekleştireceği şeklinde tehdit etme, şantaj, cebir, kişiyi özgürlüğünden yoksun bırakma, eğitim ve öğretimin engellenmesi, kamu kurumu veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinin, siyasi hakların, inanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasının engellenmesi, konut dokunulmazlığının, iş ve çalışma hürriyetinin ihlali, sendikal hakların engellenmesi, nitelikli hırsızlık, yağma, nitelikli yağma, mala zarar verme, genel güvenliğin kasten

kaçakçılığı ve insan ticareti ile; El Kaide gibi dinî motivasyonlu radikal terör örgütlerinin uyuşturucu, silah ticareti, pasaport sahteciliği, göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti ile; PKK'nın ise Almanya dışındaki ülkelerde uyuşturucu ve silah ticareti üzerinden mali kaynak sağladığı göz önüne alındığında, ulusal düzeyde terörle mücadelede finansmanın engellenmesine yönelik bu tür hukuksal düzenlemeler daha da gerekli hâle gelmektedir.²⁴

4. Makarenko'nun Kara Delik Sendromu Teorisi ve Terörizm ile Organize Suçlar İlişkisi

Terör örgütleriyle organize suç örgütlerinin yollarının neden kesiştiğini açıklamak için çok özel bir analiz tekniğine de ihtiyaç yoktur; zira ilişkinin nedeni gayet açıktır: Gelir elde etmek. Diğer taraftan, terör örgütlerinin var olma maksatlarının temelde gelir elde etmek olmaması, ancak terör faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi içinse örgütün finansal güce sahip olması gerçeği ortadadır. Terör örgütlerinin gelir ihtiyacının sadece eylem ve operasyon maliyetleri üzerinden değil; örgüt mensuplarının giyecek, yiyecek, barınma, sağlık, ulaşım, silah ve diğer askerî malzeme gibi geniş yelpazeye sahip maliyet kalemlerinden de oluştuğu göz önüne alındığında sürdürülebilir finansal kaynakların

38

Security
Strategies

Year: 13

Issue: 25

---

tehlikeye sokulması, radyasyon yayma, atom enerjisiyle patlamaya neden olma, tehlikeli maddelerin izinsiz bulundurulması veya el değiştirmesi, içilecek sulara, her çeşit besine zehir katarak veya başka şekillerde bozarak kişilerin hayatını ve sağlığını tehlikeye düşürme, uyuşturucu ve uyarıcı madde imal ve ticareti, para ve kıymetli damgaların üretiminde kullanılan alet ve malzemenin izinsiz üretimi, mühürde sahtecilik, resmî belgede sahtecilik, halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit, suç işlemeye tahrik, suçu veya suçluyu övme, ulaşım araçlarının kaçırılması veya alıkonulması, kıta sahanlığında veya münhasır ekonomik bölgedeki sabit platformların işgali, bilişim sistemine girme, sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, görevi yaptırmamakta direnme, kaçmaya imkân sağlama, devletin egemenlik alametlerini aşağılama, suç için anlaşma, askerî komutanlıkların gaspı, halkı askerlikten soğutma ve askerleri itaatsizliğe teşvik ve cumhurbaşkanına suikast dışındaki fiili saldırılar, terör amacıyla işlenmesi halinde, terör suçu olarak sayılabilmektedir.” (bkz. Terörle Mücadele Kanunu)

²⁴ Emniyet Genel Müdürlüğü, *Karapara Aklama, Terörizmin Finansmanı ve Suç Gelirleri ile Mücadelede AB ve Türkiye Yaklaşımı Eğitim Materyali*, 2008, Ankara, s. 160-161.

varlığının terör örgütleri için yaşamsal öneme sahip olduğu açıktır. Örneğin, El Kaide örgütünün bazı faaliyetleri göz önüne alındığında, 2001'de ABD'deki 11 Eylül saldırıları için 500 bin dolar, 2002'de Bali'deki bombalama olayı için 35 bin dolar, 2003'te İstanbul'daki bombalama eylemi için 40 bin dolar civarında örgüte bir maliyetinin bulunduğu tahmin edilmektedir.²⁵ Diğer taraftan El Kaide örgütünün tüm gelirinin ancak %10'unun operasyonlara ayrıldığı, örgütün gelirinin kalan %90'lık bölümünün ise idari ve eğitim işlerine ayrıldığı değerlendirilmektedir.²⁶ Yine bir örnek olarak ABD'de tutuklanan El Kaide örgütü üyelerinden Ahmed Rezzam, sorgusunda Los Angeles Havaalanı'nda bir bombalama eylemi gerçekleştirmesi için örgüt tarafından kendisine 12 bin dolar verildiğini, bunun dört bin dolarıyla bomba yapımı için gerekli kimyasal malzemeleri satın aldığını ve eylemde kullanacağı aracı kiraladığını belirtmiştir.²⁷

Elbette her terör örgütü aynı büyüklükteki finansal desteğe ihtiyaç duymamaktadır. Aynı zamanda, amaç ve stratejileri birbirinden farklı terör örgütlerinin mali ihtiyaçlarını da aynı kategoriye sokmak her zaman doğru olmayabilir. Ancak faaliyet alanının genişliği ile örgüt büyüklüğü eş değer olmakla birlikte, genel olarak terör örgütlerinin mali ihtiyaçları, silah temin ihtiyacı, örgüt üyelerinin giderleri, eğitim ve seyahat masrafları ile bazı durumlarda diğer terör örgütlerine maddi destek başlıkları altında toplanabilir.

İlk olarak, terör örgütlerinin amaçlarına ulaşmak için kullandıkları temel yöntem sansasyonel nitelikteki silahlı eylemler olup bu sebeple silah ve mühimmat temini, terör örgütleri için başlıca harcama kalemi haline gelmektedir. Diğer bir deyişle, silah temini ihtiyacı, terör eylemlerinin doğrudan maliyetini oluşturmaktadır. Terör örgütlerinin silah ve mühimmat teminini yasal yollardan gerçekleştirme imkânı

²⁵ Thomas Biersteker ve Sue Eckert, *Countering The Financing of Terrorism*, Routledge Publications, New York, 2008, ss. 15-18.

²⁶ Thomas Biersteker ve Sue Eckert, *a.g.e.*, s. 8.

²⁷ Gail Wannenburg, "Links Between Organised Crime and Al-Qaeda", *South African Journal of International Affairs*, 10:20, 2003, ss. 84-85.

bulunmadığı için, bunu gerçekleştirecek ayrı bir teşkilatlanmaya ihtiyaç duymaları da ilave bir masraftır. Diğer taraftan, terör örgütlerinin faaliyet alanları genellikle belirli bir bölge ile sınırlı kalmamaktadır. Birbirinden farklı ülke ve şehirlerde ya da kırsal alanlarda terör eylemleri düzenlemenin ise yüksek maliyeti bulunmaktadır. İkinci olarak, terör örgütü mensupları, tamamıyla örgütsel faaliyetlerle uğraştıkları için barınma ve beslenme gibi temel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla örgütün göndereceği paraya ihtiyaç duymaktadır ve bu harcamalar örgüt üyelerinin doğrudan oluşturduğu maliyetlerdir.²⁸ Üçüncü olarak, gerek teröristlerin günlük faaliyetleri gerekse eylem hazırlıkları kapsamında iletişim kurmaları gerekmektedir. Bu da örgütler için farklı bir maliyet unsurunu oluşturmaktadır. Terör örgütü mensuplarının ideolojik olarak örgüte bağlı hâle gelmeleri ve savaş teknikleri, bomba düzeneği hazırlama gibi operasyonel beceri kazanmaları için ciddi bir eğitimden geçmeleri gerekmektedir. Ayrıca örgüt mensupları, terör örgütünün faaliyet gösterdikleri alanlarda iletişim, kurye vb. hizmetleri görmek için de seyahat edebilmekte ve tüm bu faaliyetler eğitim ve seyahat masraflarını doğurmaktadır. Son olarak, terör örgütleri amaç ve ideoloji bakımından kendine yakın gördüğü diğer terör örgütlerine mali destek sağlama stratejisini izleyebilmektedir. Bu durum bir terör örgütü için yüksek meblağlar gerektirmektedir. Diğer taraftan, terör örgütlerinin ideolojilerini yaymak, yeni üyeler kazanmak ve mevcut üyelerinin örgüte bağlılıklarını pekiştirmek amacıyla uyguladıkları propaganda faaliyetleri de önemli bir harcama kalemi olarak öne çıkmaktadır. Benzer şekilde, terör örgütlerinin kâr amacı gütmeyen vakıf ve dernekler gibi kuruluşları kullanmaları imkânı varsa bu kuruluşların faaliyetlerini devam ettirmeleri için de önemli miktar paraya ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca yapılan araştırmalarda, terör örgütlerinin sempatizan ve eylemci kadrolarını oluşturmak için yaptığı harcamaların, toplam harcamalar içinde %90'lık bir dilimi teşkil ettiği görülmüştür.²⁹

²⁸ Bartosz Stanislawski, "Transnational Bads in the Globalized World: The Case of Transnational Organized Crime", *Public Integrity*, 2004, Vol. 6, No. 2, s. 155.

²⁹ Thomas Biersteker ve Sue Eckert, *a.g.e.*, s. 10.

Yine belirli terör örgütleri faaliyet gösterdikleri bazı devletlerde yasal ve idari alanda karşılaştıkları engelleri aşmak için ilgili ve yetkili kişileri rüşvet verme yoluna da gidebilirler ki, tüm bu belirtilen masraflar ciddi finansal desteğin gerekli olduğu faaliyetleri kapsamaktadır.³⁰

Organize suçlar ve terörizm arasındaki ilişkiyi çeşitli boyutlarıyla inceleyen akademisyenlerin üzerinde mutabık kaldığı konulardan biri de, terör örgütlerine yapılan devlet desteğinin azalmasıyla birlikte bu örgütlerin silah temin etmek ve finansal destek sağlamak amacıyla örgütlü suç gruplarıyla ilişkiler kurmasıdır.³¹ El Kaide, İrlanda Cumhuriyet Ordusu (IRA) ya da Kızıl Tugaylar gibi geleneksel ve katı hiyerarşiye sahip terör örgütlerinin maddi gelir elde etmek amacıyla silahlı banka soygunları, gasp, şantaj, dolandırıcılık, kredi kartı ve belge sahteciliği gibi uzmanlık ve bilgi gerektiren suç faaliyetlerini yürütmek için organize suç örgütleriyle iş birliği içine girdiği, hatta kendi terör örgütleri içinde bu faaliyetleri yönetecek ayrı bir birim kurduğu gözlenmektedir.³²

Küreselleşme ile birlikte faaliyetleri ve etki alanları birden fazla ülkeye yayılan ve böylelikle sınır aşan bir olgu haline gelen terörizmin en önemli desteği, diğer devletler tarafından verilen destekler olmuştur. Zira devletler terör örgütü mensuplarına sığınma hakkı vermek, yayın ve propaganda faaliyetlerine destek sağlamak, çeşitli kuruluşlar açmasına izin vermek, eğitim kampı, silah ve diğer askerî malzeme yardımı yaparak lojistik imkânlar sağlamak biçiminde açık veya örtülü yardımlarda bulunmaktadır. Ancak Soğuk Savaş sonrası dönemde belirli ülkelerin

³⁰ A.g.e.

³¹ Bkz. Steven Hutchinson ve Pat O'Malley, "A Crime-Terror Nexus? Thinking on some of the Links between Terrorism and Criminality", *Studies in Conflict & Terrorism*, 30:12, 2007, ss. 1095-1107; Tamara Makarenko, "The Crime-Terror Continuum: Tracing the Interplay between Transnational Organised Crime and Terrorism", *Global Crime*, 6:1, 2004, ss. 142-145; Mitchel Roth ve Murat Sever, "The Kurdish Workers Party (PKK) as Criminal Syndicate: Funding Terrorism through Organized Crime, A Case Study", *Studies in Conflict & Terrorism*, 30:10, 2007, s. 901-920.

³² Grabosky'den akt. Harmony Toros ve Luca Mavelli, "Terrorism, Organised Crime and the Biopolitics of Violence", *Critical Studies on Terrorism*, 6:1, 2013, s. 76.

terörizme verdikleri mali desteğin oldukça azalmasıyla birlikte, bu durum, terör örgütlerinin yeni finansal kaynaklar aramasına neden olmuştur. Zira belirli devletlerden açık bir biçimde beslenen terör örgütlerinin bu devletlerin desteğinin azalmasıyla yeni kaynak arayışına yönlendirmeleri 11 Eylül sonrası dönemde çok daha fazla ön plana çıkmaktadır.³³

11 Eylül 2001 tarihi sonrasında küresel terörle mücadele çerçevesinde özellikle finansal desteklerinin ciddi biçimde zarar görmesiyle birlikte, terör örgütlerinin organize suç faaliyetlerine daha fazla biçimde yönlendiği gözlenmektedir.³⁴ Örneğin El Kaide ve Kolombiya Devrimci Silahlı Güçler Örgütü (Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia veya kısaca FARC) gibi terör örgütlerinin 90'lı yılların sonunda artık kendi organize suç şebekelerini kurduğu ve örgüt faaliyetlerinin önemli bir kısmını organize suçlar üzerinden gerçekleştirdiği bilinmektedir. Öyle ki 1998 yılında Kolombiya'da tutuklanan Mısır İslami Cihat Örgütü üyesi Muhammed Abed al-Aal'ın ifadesinde FARC ile ortaklaşa uyuşturucu ve silah kaçakçılığı ile kara para aklama faaliyetlerini yönettiği tespit edilmiş, benzer yöntemlerin El Kaide örgütü tarafından da uygulandığı belirlenmiştir.³⁵ İran tarafından desteklendiği bilinen Hizbullah terör örgütünün operasyonel faaliyetlerini geliştirmek ve finanse etmek maksadıyla organize suç faaliyetlerine giderek daha fazla yoğunluk verdiği de gözlenmektedir.

Haberleşme, seyahat ve bilgiye hızlı ulaşımı kolaylaştıran, giderek genişleyen devletlerin "hukuk devleti" olmaktan uzaklaşarak zayıf devletlerin sayısının artışı, birçok bölgesel devletin ve organize suç ve terör örgütleriyle mücadele edecek ekonomik güce sahip olmaması, suç faaliyetlerinde kullanım maksatlı ya da yasadışı gelir kaynağı olarak silah kaçakçılığının yaygınlaşması ve devlet sınırlarının güvenliğinin

³³ Steven Hutchinson ve Pat O'Malley, "A Crime-Terror Nexus? Thinking on some of the Links between Terrorism and Criminality", *Studies in Conflict & Terrorism*, 30:12, 2007, s. 1095.

³⁴ Steven Hutchinson ve Pat O'Malley, a.g.m.

³⁵ Rachel Ehrenfeld, *Funding Evil: How Terrorism is Financed and How to Stop It*, Bonus Books, Los Angeles, 2003, ss. 26-28.

denetimindeki zorluklar gibi pek çok faktör, organize suç-terörizm ilişkisini güçlendiren unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Bir ülkede organize suçlar ile terörizm arasındaki ilişkiyi belirleyen faktörler arasında coğrafi konum, yolsuzluk ve rüşvet düzeyi, finansal kurumların şeffaflık ve hesap verebilirliği, genel ekonomik istikrar, sınır güvenliği etkinliği ve kanunların uygulanma düzeyi sayılabilir.³⁶

Var olan bir organize suç şebekesinin varlığını devam ettirebilmesi için dış devlet desteğinin ya da bölgesel düzeyde korunmaya ve kollanmaya ihtiyacının olmaması aynı zamanda terör örgütlerinin hücre yapılanmaları için de ilham kaynağı olmaktadır. Terör ve suç örgütleri arasındaki ideolojik ve örgütsel farklılıkların aynı zamanda her iki yapılanma arasında iş birliğinin önüne geçtiğini de iddia edenler bulunmaktadır.³⁷ Her iki bakış açısında da terör örgütleriyle organize suç örgütlerinin arasında bir iş birliğinin bulunduğu dair bir emareye ulaşıldığında, genellikle organize suç örgütleri yasadışı pazarı kontrol ettiği için teröristlerin bu suç gruplarıyla karşılıklı faydaya dayalı bir ilişkiden ziyade faydalanıcı/sömürücü ilişki kurdukları kabul edilebilir.³⁸

BM Güvenlik Konseyi'nin 28 Eylül 2001 tarihli ve 1373 sayılı kararının dördüncü paragrafında uluslararası terörizm ile yasadışı uyuşturucu, kara para aklama, silah ve insan kaçakçılığı suçları arasında yakın bir ilişki bulunduğu açıkça belirtilmiştir. Özellikle uyuşturucu kaçakçılığının hem sınır ötesi organize suç örgütleri, hem de terörizmin öncelikli ve en önemli gelir kaynağı olduğu bilinmektedir.³⁹

³⁶ Mitchel Roth ve Murat Sever, “The Kurdish Workers Party (PKK) as Criminal Syndicate: Funding Terrorism through Organized Crime, A Case Study”, *Studies in Conflict & Terrorism*, 30:10, 2007, s. 914.

³⁷ Alex Schmid, Alex, “The Links Between Transnational Organised Crime and Terrorist Crimes”, *Transnational Organised Crime*, Vol. 2, No: 4, 1996, s. 40.

³⁸ Steven Hutchinson ve Pat O'Malley, “A Crime-Terror Nexus? Thinking on some of the Links between Terrorism and Criminality”, *Studies in Conflict & Terrorism*, 30:12, 2007, s. 1096.

³⁹ Louise Shelley ve John Picarelli, “Methods Not Motives: Implications of the Convergence of International Organized Crime and Terrorism”, *Police Practice and Research*, 3:4, 2002, s. 305.

2007 yılı itibariyle Uluslararası Para Fonu (IMF) küresel ekonominin %2'sinin uyuşturucu kaçakçılığına dayandığını tahmin ederken, BM yetkili organları dünyadaki tüm uluslararası ticaretin %7'sinin uyuşturucu kaçakçılığından oluştuğunu öne sürmektedir.⁴⁰ Uyuşturucu kaçakçılığı pazarına terörist grupların girmesiyle ilgili olarak uluslararası kuruluşların raporlarında yer alan bazı örnekler bu ilişkinin önemli göstergelerini oluşturmaktadır. Örneğin, Afganistan'daki Taliban'ın çok uzun yıllardan bu yana terör eylemlerini finanse etmek için uyuşturucu kaçakçılığı faaliyetlerini yönettiği bilinmektedir.⁴¹ Bireysel uyuşturucu kullanımının çok ağır cezası olmasına rağmen, Taliban kontrolündeki Afganistan'da yer alan uyuşturucu laboratuvarları, afyon tarlaları ve taşıma rotasındaki trafikten yine Taliban'ın kendisi tarafından haraç toplanmaktadır.⁴² Taliban, kendi yönetimindeki Afgan halkına uyuşturucu kullanımını yasaklarken, uyuşturucunun üretim ve ticaretini sürdürmesinin nedenini açıklarken şu cümleyi kullanmıştır: “Uyuşturucu, batılı kâfirlere yönelik kullanılan çift taraflı bir silahtır”.⁴³ Taliban'ın Afganistan'daki haşhaş ekimi ve ticareti üzerinden haraç olarak elde ettiği gelirin yıllık 100 milyon doların üzerinde olduğu tahmin edilmektedir.⁴⁴ Yine Türkiye üzerinden Orta Doğu'dan Avrupa'ya yasadışı uyuşturucu kaçakçılığı faaliyetinin PKK'ya yıllık bir milyar doların üzerinde bir gelir sağladığı düşünülmektedir.⁴⁵

Terörizmin finansmanı kavramı, özetle, terör örgütünün amaçladığı hedeflere ulaşabilmesi ve varlığını sürdürebilmesi için ihtiyaç duyduğu

⁴⁰ Akt. Steven Hutchinson ve Pat O'Malley, “A Crime-Terror Nexus? Thinking on some of the Links between Terrorism and Criminality”, *Studies in Conflict&Terrorism*, 30:12, 2007, s. 1096.

⁴¹ Alain Labrousse, “The FARC and the Taliban's Connection to Drugs”, *Journal of Drug Issues*, 35(1), 2005, s. 119.

⁴² Alain Labrousse, a.g.m., s. 124-125.

⁴³ Akt. Alain Labrousse, a.g.m. s. 125.

⁴⁴ Steven Hutchinson&Pat O'Malley, “A Crime-Terror Nexus? Thinking on some of the Links between Terrorism and Criminality”, *Studies in Conflict&Terrorism*, 30:12, 2007, s. 1097.

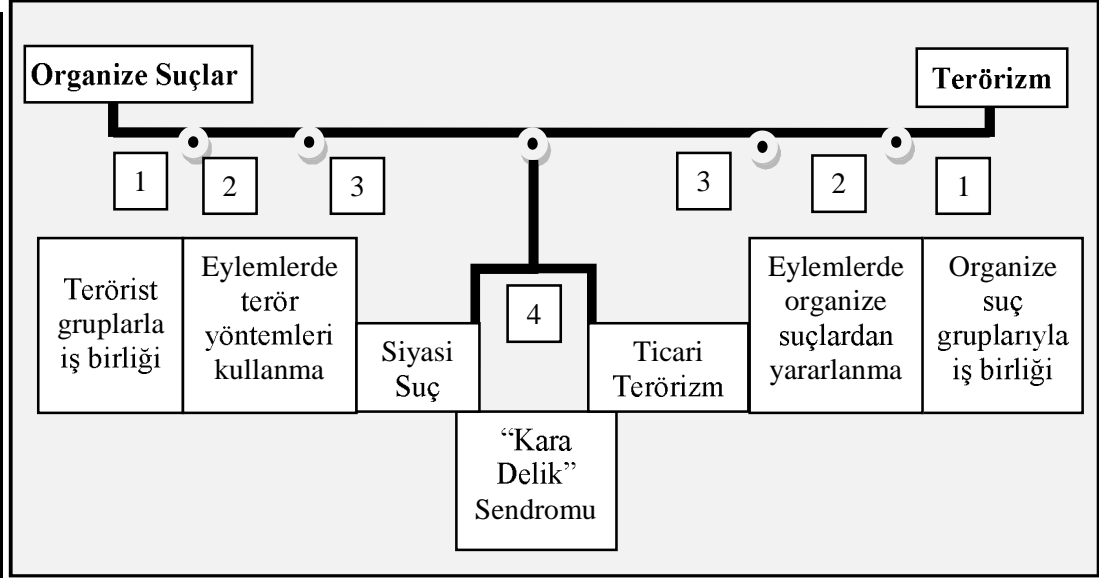
⁴⁵ Emannouela Mylonaki, “The Manipulation of Organised Crime by Terrorists: Legal and Factual Perspectives”, *International Criminal Law Review*, (2), 2002, s. 231.

fonu temin etmek amacıyla gerçekleştirdiği her türlü legal ve/veya illegal faaliyet olarak tanımlanabilir. 11 Eylül'den sonra terörün ekonomik, siyasi, psikolojik ve güvenlik açısından yol açabileceği tehditler çok iyi bir şekilde anlaşıldığından terörizmle mücadele ülkelerin öncelikli politikaları haline gelmiş ve terörizmin finansmanı ile mücadele, yine bu dönemde pek çok ülkenin gündeminde üst sıralarda yer almaya başlamıştır. Ulusal ve uluslararası barış ve güvenliğe yönelik ciddi bir tehlike haline gelen terörle etkin bir mücadele edebilmek için geleneksel tedbir ve uygulamaların yanında, terör örgütlerinin finansal kaynaklarının tespit edilerek bu kaynaklardan mahkûm bırakılması ve bu alanda uluslararası iş birliğinin geliştirilmesi büyük önem arz etmektedir. BM nezdinde hazırlanan ve üye ülkelerce kabul edilen Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme'nin ilgili maddesinde terörizmin finansmanı; herhangi bir kimse tarafından Sözleşme'de belirtilen eylemlerde kullanılmak amacıyla ya da kısmen veya tamamen bu tür eylemlerde kullanılacağını bilerek fonlar toplamayı ve sağlamayı olarak belirtilmiştir.

Makarenko, terör ile organize suçların kesişim noktalarını dört başlık altında temellendirerek iki suç arasındaki ilişkiyi tek seferlik, kısa süreli, uzun süreli ya da iç içe geçmiş biçimdeki birliktelikler olarak kategorize etmektedir.⁴⁶ Terör örgütleri finansal güce sahip olmak, kara para aklama, sahtecilik ya da bomba yapımı gibi uzmanlık isteyen bir alanda deneyim sahibi olmak, uluslararası kaçakçılık güzergâhlarını kullanmak, daha geniş bir alanda faaliyet sürdürmek veya örgüt mensup sayılarını artırmak gibi sebeplerden dolayı, organize suç örgütleriyle çeşitli zaman dilimleri süresince birlikte hareket edebilmektedir.⁴⁷ Diğer taraftan organize suç örgütü mensupları da özellikle yasadışı uyuşturucu madde ekimi, işlenmesi ve ticaretiyle ilgili olarak terör örgütlerinin silahlı ve göreceli politik gücünden yararlanmayı öngörebildiği gibi, aynı zamanda terör örgütlerinin devlet otoritesine zarar veren faaliyetlerinden kaynaklı ortamlarda kendilerine daha rahat yaşamsal alan bulabilmektedir.

⁴⁶ A.g.e., ss. 131-135.

⁴⁷ A.g.e., s. 138.

Şekil 1: Makarenko'nun Terörizm-Organize Suçlar İlişki Cetveli⁴⁸

Makarenko'ya göre, organize suç örgütleriyle terör örgütlerinin ilk iş birliği düzeyini, iki suç örgütünün eylem amaçlarının kesişmesi aşaması oluşturmaktadır (bkz. Şekil 1). Bu aşamadaki karşılıklı iş birliği motivasyonunu meydana getiren asıl unsur, organize suç örgütlerinin caydırıcı eylemler gerçekleştirmek istemesi; terör örgütlerinin ise finansman kaynaklarını artırmayı amaçlamasıdır. İkinci düzey iş birliğinde ise terör örgütleri bizzat organize suçları kendi örgüt elemanları ile işlemeye başlarken, organize suç örgütleri de terör örgütü yöntemlerini benimsemeye başlamaktadır. Söz konusu ilişkinin üçüncü aşamasında, organize suç örgütleri varlıklarını siyasi bir gerekçe ve amaçla meşru göstermeye çalışırken, terör örgütleri de organize suçtan elde ettikleri gelirleri terör eylemlerinin finansmanının dışında ticari amaçlara yönlendirmektedir. "Kara Delik Sendromu" adı verilen son aşamada ise, organize suç örgütleri ile terör örgütleri arasında artık bir ayrım yapmak mümkün değildir. Keza Afganistan, Liberya ya da Sierra Leone gibi

⁴⁸ Tamara Makarenko, "The Crime-Terror Continuum: Tracing the Interplay Between Transnational Organised Crime and Terrorism", *Global Crime*, 6:1, 2004, s. 142.

merkezî otoritenin güçsüz ve yoksulluğun fazla olduğu ülkelerde organize suçlarla terör örgütlerinin iç içe geçmiş haline sıklıkla rastlanmaktadır.⁴⁹ Bu aşamada, iç içe geçmiş olan terör ve organize suç örgütleri aynı zamanda devlet üzerinde ekonomik ve siyasal kontrolü de ele geçirmeye odaklandığı için gerek terörizmle, gerekse organize suçlarla mücadele neredeyse imkânsız hâle gelmektedir.

Terör örgütleri ile organize suç örgütlerinin gerçekleştirdiği operasyonlar ve örgütlenme biçimleri arasındaki benzerlikler de her iki yapılanma arasında yakın bir bağa işaret etmektedir. Özellikle Rusya ve İtalya gibi ülkelerde faaliyet gösteren organize suç örgütlerinin taktiksel olarak devlet görevlilerini tehdit, kaçırma ve korkutmaya yönelik faaliyetlerinde aslında bir terör örgütü yöntemini benimsedikleri tespit edilmiştir.⁵⁰ Yine terör örgütlerinin benimsediği yöntemlerden hâkimlerin kararlarını etkilemeye çalışmak, polis ve güvenlik görevlilerinin faaliyetlerini engellemek, suikast de dâhil olmak üzere her türlü yıldırma ve korkutma politikaları izleme gibi yöntemler de özellikle sınır aşan organize suç örgütlerinin başvurduğu yöntemler arasında yer almaktadır.⁵¹

Terör örgütleri ile organize suç örgütlerinin birbirine benzediği diğer bir nokta da, kadro yapısıdır. Gerek terör örgütü, gerekse organize suç örgütü olsun, herhangi bir silahlı örgütlü suç şebekesinin temel kadro yapısı liderler, militanlar, yeraltı kadrolanması ve sempatanlar olmak üzere keskin bir hiyerarşik yapılanma içindedir. Hücre yapılanması ise aynı örgüt içerisinde birbirini tanımayan, ancak hücre liderleri arasında oluşturulan bir iletişim ağıyla birbirine bağlı en fazla üç veya dört kişilik gruplardan teşkil edilmiş kadrolaşmayı ifade etmektedir.⁵² Örgütlü suçlardaki lider kadro örgütün karar alma mekanizmasını temsil

⁴⁹ Tamara Makarenko, "The Crime-Terror Continuum: Tracing the Interplay between Transnational Organised Crime and Terrorism", *Global Crime*, 6:1, 2004, s. 142.

⁵⁰ Rachel Ehrenfeld, *Funding Evil: How Terrorism is Financed and How to Stop It*, Bonus Books, Los Angeles, 2003, s. 39.

⁵¹ Emniyet Genel Müdürlüğü, *Karapara Aklama, Terörizmin Finansmanı ve Suç Gelirleri ile Mücadelede AB ve Türkiye Yaklaşımı Eğitim Materyali*, 2008, Ankara, s. 168.

⁵² A.g.e., s. 169.

etmektedir ve aynı zamanda örgüte eleman kabulü, örgüt elemanlarının cezalandırılması, bütçenin kontrolü gibi temel fonksiyonlara sahiptir. Küçük çaplı tüm organize suç örgütleri ve yerel terör örgütlerinde oldukça katı hiyerarşiye sahip ve tek liderin otoritesine dayalı bir karar alma mekanizması gözlenmektedir. Örgütün faaliyet gösterdiği saha ve büyüklüğü arttıkça, diğer bir deyişle sınır aşan bir boyuta ulaştıkça, katı hiyerarşi ve otoriterliğin karar mekanizmasının “konsey”, “şura”, “komite” ve benzeri isimler altındaki birden fazla kişi arasında bölüştürüldüğü görülmektedir.⁵³ Gerek terör örgütlerinin, gerekse organize suç örgütlerinin lider kadrosu genellikle gizli tutulmakta ve kendisine yakın birkaç kişi dışında örgüt üyeleri arasında da genellikle bir kod adıyla tanınmaktadır.⁵⁴ Lider kadro aynı zamanda suç faaliyetini yürüttüğü ülkelerde de devlet güçlerinin hedefi konumunda bulunduğu için öncelikle gerek içe sızmanın gerekse liderliğinin meşruiyetini devam ettirmek adına önemli bir disiplin mekanizmasını da işletmek zorundadır.⁵⁵

Terör örgütlerinin “militan”, organize suç örgütlerinin ise “tetikçi” adını verdiği doğrudan lider kadroya bağlı ikinci kadroda yer alan kişiler ise, genellikle devletin silahlı güçlerinin fiilen karşılaştıkları grubu oluşturmaktadır. Her iki örgütlü suç grubu tarafından suç fiilinin icrasındaki temel silahlı güç unsuru olan bu kişiler çoğunlukla en çabuk deşifre olan ve yakalanabilen örgüt üyeleridir ve bu sebeple de “yeraltı teşkilatı” denilen diğer örgüt üyelerince desteklenmeye ihtiyaç duymaktadır. Ortaya çıkarılması en az lider kadro kadar zor olan bu yeraltı teşkilatı militana ya da tetikçiye yeme, içme barınma, silah, iletişim, ulaşım ve istihbarat alanlarında aktif destek sağlamakla yükümlüdür. Silahlı suç örgütünün içeriğine göre bu yeraltı teşkilatı üyeleri kurye, muhasip, eleman gibi isimler de alabilmektedir. Bazen tek bir militanı ya da tetikçiyi eylem sahasında tutabilmek için 40’a yakın destekçiye ihtiyaç duyulduğu gözlenmektedir.⁵⁶

⁵³ A.g.e., s. 171.

⁵⁴ A.g.e., s. 175.

⁵⁵ A.g.e.

⁵⁶ Rachel Ehrenfeld, *Funding Evil: How Terrorism is Financed and How to Stop It*,

Hem terör örgütlerinin hem de organize suç örgütlerinin kadro yapısında yer alan ortak gruplardan en sonuncusu ise “pasif destekçiler”dir. Terör örgütleri tarafından sempatizan, organize suç örgütleri tarafından iş birlikçi eleman olarak nitelendirilen pasif destekçilerin belirli bir eyleme fiilen destek vermedikleri sürece tanımlanmaları oldukça zordur. Pasif destekçilerin sayısının artışı, aynı zamanda terör örgütünün ya da organize suç örgütünün gücünün de bir göstergesidir. Özellikle merkezî otoritenin etkinliğini yitirdiği, ekonomik yönden oldukça güçsüz ve devlet yönetiminin yozlaşmaya açık olduğu Afganistan, Somali ve Liberya gibi ülkelerde terör ve organize suç örgütleri birliktelikleri, giderek artan pasif destekçiler ile baş edilmesi en zor yapıya kavuşmaktadır.

Ancak terör ve organize suç örgütleri arasında bu denli benzer noktalar olmasına rağmen, önemli farklılıkların da göz önüne alınmasında fayda bulunmaktadır. Öncelikle her ikisi de örgütlü bir suç olmasına rağmen her iki olgu kendini meydana getiren motivasyon açısından birbirinden ayrılır. Terörün temel motivasyonu siyasi güç; organize suç örgütünün temel motivasyonu ise ekonomik güçtür. Siyasi güç ve ekonomik gücün birbirine ihtiyacı olduğu noktalarda her iki örgütlü suç birlikte hareket etmektedir. Terör örgütü için finansal gelir elde edilmesi uzun vadeli ideolojik hedefine varmak için ancak bir araç olabilir; diğer taraftan bir organize suç örgütünün kısa vadeli amacı gelir elde etmek uzun vadeli amacı daha çok gelir etmektir.

Terörizm ve organize suçların birbirinden ayrıldığı bir diğer husus da, işlenen suçun üstlenilmesi ile ilgilidir. Terör örgütleri herhangi bir suikast, bombalı eylem ya da silahlı saldırı terör eylemini propaganda maksatlı gerçekleştirdiğinden bu eylemi mümkün mertebe en kısa zamanda sahiplenmektedir. Bu durum organize suç örgütlerinin işlediği suçlar açısından aynı değildir. Zira organize suç örgütleri, işledikleri suçları gerek devletten, gerek kamuoyundan ve çoğu zaman diğer organize suç örgütlerinden gizli tutmaya çalışmaktadır.

Terör ve organize suç örgütlerinin birbirinden ayrıldığı bir diğer nokta da, uygulanan şiddet türü ve şiddetin hedef kitlesidir. Bu çerçevede, terör örgütleri tarafından uygulanan şiddette ses getirmek maksadıyla mümkün mertebe en fazla insanın ölümüne neden olacak yöntemler izlendiği için uzun menzilli silahlar, bomba ve biyolojik silahlar kullanılmaktadır. Bu bağlamda, özellikle nükleer silah elde etmeye yönelik eylemler ve kitle imha silahı kullanma tehditleri, terör örgütleri açısından bir güç unsuru oluşturmaktadır. Terör örgütleri tarafından düzenlenen eylemlerde -suikastlar hariç- kimin öldüğünden ziyade ölen kişinin sayısı önemlidir. Uygulanan şiddet ve şiddetin yöneldiği özne tarafından bakıldığında ise, organize suç örgütlerinin terör örgütlerinden oldukça farklı amaçlara sahip olduğu görülmektedir. Zira bir organize suç şebekesi açısından uygulanan şiddet genellikle örgüt içi cezalandırma, hiyerarşiyi sağlama, planlı örgütlü suç faaliyetlerinin önündeki engellerin kaldırılması gibi sadece mağdur, suçlu ve tanığın arasında kalan ve genellikle ateşli silahlarla meydana gelen kitleye ya da gruba değil, bireye yönelik şiddet olaylarıdır.

Makarenko'nun “Kara Delik Sendromu” Teorisi
ve Terörizmin Finansmanında Sınıraşan Organize Suçlar

Organize Suç Örgütleri	Terör Örgütleri
Suç, organize işlenir.	
Yöntem olarak baskı, cebir, şiddet ve tehdit unsurlarını kullanırlar.	
Korku ve şiddet araçsaldır (ikincil).	Korku ve şiddet, amaçsaldır (birincil).
Ekonomik kaygı (kâr) ön plandadır. (Siyaset araçsaldır.)	Siyasi kaygı (güç) ön plandadır. (Ekonomi araçsaldır.)
Suçun gizliliği esastır.	Suçun ifşası, medyatikliği önemlidir.
Katı hiyerarşik yapı mevcut olup bu hiyerarşik yapı içerisinde örgüt üyeleri arasında yaptırım sistemi vardır.	
Suç türü ve yöntemleri çok hızlı değişkendir.	Suç türü ve yöntemleri değişken olmakla birlikte çok hızlı değildir.
Örgüt ile mağdur arasında dolaylı veya direk ilişki vardır.	Örgüt ile mağdur arasında (örgüt içi cezalandırma hariç) genellikle bir ilişki bulunmaz.
Teknolojik değişime ayak uydurma	
Sürekli gelir artışı esastır.	Sürekli eylem artışı esastır.
Toplumdaki azınlıkların kullanımı	
Deşifreyi engellemek amacıyla karşı istihbarat yöntemleri kullanırlar.	
Ulusal- bölgesel ya da sınır aşan faaliyetlere yönelim	
Suç gelirlerinin aklanması faaliyeti	

Tablo 1: Organize Suç Örgütleri ile Terör Örgütlerinin Karşılaştırması

5. Terörün Finansmanında Organize Suçlar

5.1. Uyuşturucu Kaçakçılığı

Terörün başlıca yasadışı finansman kaynağını organize suçlar oluşturmakla birlikte, terör örgütlerinin gelir kaynağı olarak seçtiği organize suçların en önemlisini ise uyuşturucu kaçakçılığı oluşturmaktadır. Öyle ki terör örgütleri tarafından gerçekleştirilen uyuşturucu kaçakçılığını tanımlamak üzere literatüre “narko terörizm” kavramı eklenmiştir. Örneğin Avrupa pazarına ulaşan uyuşturucunun %80'ine yakın bir miktarının ülkemiz üzerinden transit olarak aktarıldığı, özellikle bu uyuşturucunun Türkiye'ye giriş noktası olan Güneydoğu Anadolu Bölgesi kırsal alanlarında faaliyet yürüten PKK/KONGRA GEL terör

örgütü tarafından yönetildiği bilinmektedir.⁵⁷

Uyuşturucu ham maddesinin temininin kolay olması, gerektiğinde rahatlıkla nakit paraya dönüştürülebilmesi, uluslararası diğer suç örgütleriyle bu alanda bağlantı kurulmasının kolay olması sebebiyle, terör örgütlerinin bu organize suça daha fazla eğilim gösterdiği değerlendirilmektedir. Ayrıca uyuşturucu kaçakçılığının, finans temini yanında bazı terör örgütleri tarafından stratejik taktik olarak görülen “mücadele içinde oldukları toplumu zayıf düşürme” amacına hizmet etmek amacıyla kullanıldığı bilinmektedir.⁵⁸ En önemli etken, uyuşturucu maddelerin karşılığında alınan paranın çoğunlukla uyuşturucunun kendisinden daha fazla yer kaplamasıdır. Aynı zamanda terör örgütleri bizzat kaçakçılığa müdahil olmayarak ve kaçakçılığın yapıldığı bölgelerde hâkimiyet kazanarak vergi ve haraç gibi isimler altında kaçakçılardan para almaya çalışmaktadır.⁵⁹

Örgütlerce haraç toplama, kaçakçıları ve kaçakçılık faaliyetini koruma, zarar vermeme ve tehdit gibi sebepler ortaya sunularak gerçekleştirilmektedir. Diğer taraftan, terör örgütleri kişilere koruma vaadinde bulunma, zarar vermeme garantisi sağlama, bir şekilde şahit olduğu veya öğrendiği suçu yetkili mercilere bildirme tehdidinde bulunma veya adam kaçırmaya karşılığında şahıs ya da gruplardan haraç alarak fon temin etmeye çalışmaktadır.⁶⁰ Terör örgütleri için görünüşte organize suç faaliyetleri örgütün siyasi eylemleri ve amaçlarına ulaşmak için önemli bir aracı vazifesi görmektedir.

1970’lerden bu yana FARC, Basque, ETA, PKK ve Sandero Luminoso gibi terör örgütleri uyuşturucu kaçakçılığı faaliyetlerinde

⁵⁷ Rachel Ehrenfeld, *Funding Evil: How Terrorism is Financed and How to Stop It*, Bonus Books, Los Angeles, 2003, s. 40

⁵⁸ Sabrina Adamoli, *Organized Crime Around The World, European Institute for Crime Prevention and Control*, United Nations Publications, Helsinki, 1998, s. 48.

⁵⁹ Emniyet Genel Müdürlüğü, *Karapara Aklama, Terörizmin Finansmanı ve Suç Gelirleri ile Mücadelede AB ve Türkiye Yaklaşımı Eğitim Materyali*, 2008, Ankara, ss. 151-152.

⁶⁰ A.g.e., s.156.

bulunmaktadır.⁶¹ Balkan rotasının Asya'dan Avrupa'ya geçiş imkânı veren coğrafi avantajı, bölgede faaliyet gösteren PKK'nın uyuşturucu ticareti üzerinden oldukça geniş maddi imkânlara kavuşmasına neden olmuştur. 1990'lardan bu yana, Hizbullah gibi radikal sağ terör örgütleri Bekaa Vadisi başta olmak üzere Asya'daki afyon üretimiyle Avrupa'daki eroin ve kokain laboratuvarlarının kazançlarına ortak olmaya başlamıştır.⁶²

PKK/KCK terör örgütünün Türkiye'ye sınırı olan Irak topraklarında Ore, Hakuk, Haftanın, Derari, Nazdur bölgelerinde; İran topraklarında Şehidan, Tise, Harçini, Erbilai Urumiye-Makü ve Esendere bölgelerinde; Irak-İran sınırında ise Keleşin, Zele, Dut Vadisi ve Kuzine bölgelerinde sözde gümrük noktaları bulunduğu; bu noktalardan geçiş yapanlardan haraç alındığı ve ayrıca Kuzey Irak ve terör örgütünün etkili olduğu kırsal alanlarda örgüte ait eroin imalathaneleri bulunduğu Emniyet birimlerince yakalanan örgüt mensuplarının ifadelerinde yer almaktadır.⁶³

5.2. Silah Kaçakçılığı

Terör örgütleri silah kaçakçılığını hem gelir elde etmek, hem de kendi silah ve mühimmat ihtiyaçlarını temin etmek amacıyla yapmaktadır. Örneğin ülkemize yasadışı yollardan giren silahların Diyarbakır, Gaziantep ve Şanlıurfa gibi terör faaliyetlerinin yoğun olduğu bölgelerde depolandığı, talebe uygun olarak satıldığı ya da toplu olarak nakledildiği bilinmektedir.⁶⁴

Soğuk Savaş döneminin başlıca silah ve cephane üretim kaynağı olan Bulgaristan savunma endüstrisi, uzun süre boyunca o dönemden kalan pek çok silah ve cephaneyi elinde bulundurmaya devam etmiştir. Tespit edilen 29 farklı suç grubunun bu silah stokunu kullandığı, hatta silah kaçakçılığının bazı bölgelerde savaş helikopteri, denizaltı ve hatta

⁶¹ Tamara Makarenko, "The Crime-Terror Continuum: Tracing the Interplay between Transnational Organised Crime and Terrorism", *Global Crime*, 6:1, 2004, s. 134.

⁶² Tamara Makarenko, a.g.m., s. 135.

⁶³ Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı 2016 verileri.

⁶⁴ Sedat Güner, *Organize Suç Örgütleri, Karapara ve Aklanması*, Bilgi Yayınları, Ankara, 2003, s. 118.

nükleer madde tedarik etme seviyesine kadar ulaştığı tespit edilmiştir.⁶⁵ Diğer taraftan, Kolombiya’da faaliyet yürüten FARC örgütünün Kolombiya ordusu karşısında Sovyet organize suç grupları vasıtasıyla temin ettiği bu tür ağır silâhları kullandığı, uyuşturucunun naklini denizaltılar, korsan havaalanları ve denizden kaldırdığı uçaklar vasıtasıyla gerçekleştirdiği bilinmektedir.⁶⁶ Silahlı grupların silahların bedelini uyuşturucu madde ile ödemeleri, uyuşturucu kartellerine çift yönlü rant alanı sağlamıştır. Suç grupları tarafından silahlı gruplara tedarik edilen silahlar “kaleşnikof kültürü” olarak literatüre giren ve grupların ilişkilerini karşılıklı istişare ederek anlaşma yerine, silâhla çözmeyi tercih ettikleri bir sosyal yapıyı doğurmuştur.⁶⁷ Örneğin uzun namlulu kaçak silahların tamamına yakınının Türkiye’ye PKK/KCK’nın etkili olduğu İran, Irak ve Suriye sınırlarından giriş yaptığı bilinmektedir. PKK/KCK terör örgütünün etkin olduğu bu bölgelerde ve kırsal alanda silah kaçakçılığı yapan bazı suç gruplarının taşeron olarak kullanıldığı ve bunlardan silah başına haraç alındığı tespit edilmiştir.⁶⁸ Son 10 yılda Türkiye’de silah kaçakçılığı gerçekleştiren organize suç örgütlerinin İstanbul, Ağrı, Kayseri, Siirt, İzmir ve Adana illerinde PKK terör örgütü ile; İstanbul ilinde ise PKK, DHKP/C ve TDKP terör örgütleri ile bağlantılı oldukları belirlenmiş olup tespit edilen olaylarda toplamda 207 şahıs yakalanarak 70 şahıs tutuklanmıştır.⁶⁹

54

Security
Strategies

Year: 13

Issue: 25

5.3. Sahtecilik

Sahtecilik, terör örgütlerinin fon temininde kullandığı faaliyetler arasında yer almaktadır. Günümüzün teknolojik imkânlarını da kullanarak terör örgütleri, gerek kendi mensuplarına sahte seyahat belgeleri

---

⁶⁵ Sabrina Adamoli, *Organized Crime Around The World, European Institute for Crime Prevention and Control*, United Nations Publications, Helsinki, 1998, s. 41.

⁶⁶ *A.g.e.*, s. 42-43

⁶⁷ Rachel Ehrenfeld, *Funding Evil: How Terrorism is Financed and How to Stop It*, Bonus Books, Los Angeles, 2003, s. 39.

⁶⁸ Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı verileri, 2016.

⁶⁹ *A.g.e.*

hazırlamakta, gerekse bu belgeleri üçüncü şahıslara satmak suretiyle hatırı sayılır bir miktarda gelir elde edebilmektedir. PKK terör örgütünün sahte belgelerle Avrupa'da sosyal yardım fonlarından faydalanarak örgüte gelir aktardığı bilinmektedir.⁷⁰

Sahtecilik, El Kaide örgütü tarafından da sıklıkla başvuru alan organize suçlardan birini oluşturmaktadır. El Kaide, özellikle Amerikan doları sahteciliğiyle hem eylemleri için finansal kaynak elde etmek, hem de sahte para krizleriyle ABD parasına uluslararası piyasalarda duyulan güveni sarsmak için bu yola başvurmuştur.⁷¹ Günümüzde uluslararası piyasalarda günlük el değiştiren yaklaşık 170 milyon sahte ABD dolarının bulunduğu tahmin edilmektedir.⁷² Örneğin 2002 yılında sahte ABD doları basmaktan tutuklanan Faruk Aksu'nun evinde ele geçirilen 3,5 milyon sahte ABD dolarının Irak'tan getirildiği ve gerçeğinden hiçbir şekilde ayırt edilemeyecek kadar ileri bir teknolojiyle üretildiği; bu teknolojinin suç örgütlerinin Hollanda'daki baskı teknolojileri firmalarıyla iş birliği içinde hareket ederek iki hafta içinde 300 milyon sahte ABD doları üretme kapasitelerinin olduğu da durumun vahametini bir kez daha gözler önüne sermektedir.⁷³

Sri Lanka'daki Tamil Gerillalarının özellikle kredi kartı sahteciliği konusunda oldukça profesyonelleştiği, başta akaryakıt istasyonlarına ve alışveriş merkezlerine kurdukları özel kamera sistemiyle kişilerin kullandıkları kimlik ve kart bilgilerini kaydettiği ve bu kartları kopyalayarak para transferi yaptığı ortaya çıkmıştır.⁷⁴ Bir diğer husus ise, sahte belgeler yerine sahte ürünlerin kaçak yollardan ticaretiyle elde edilen gelirin örgütlerin finansmanında kullanılmasıdır. Hizbullah sempatiyanı bir grubun

⁷⁰ İbrahim Üney, *Organize Suç ve Terörizm İlişkisi: PKK Örneği*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, 2014, s. 79.

⁷¹ Gail Wannenburg, "Links Between Organised Crime and Al-Qaeda", *South African Journal of International Affairs*, 2003, 10:20 s. 85.

⁷² Gail Wannenburg, a.g.m., s. 86.

⁷³ *A.g.e.*

⁷⁴ Rachel Ehrenfeld, *Funding Evil: How Terrorism is Financed and How to Stop It*, Bonus Books, Los Angeles, 2003, s. 39.

Avrupa’da üretilen ve Güney Amerika’daki bir serbest bölgeye ihraç edilen malları üçüncü ülkelere pazarlayarak gelir elde ettiği tespit edilmiştir.⁷⁵

5.4. İnsan Kaçakçılığı

İnsan kaçakçılığı belirli bir ücret karşılığında kişilerin mensubu oldukları ülkeden hedef ülkeye yasadışı yollardan transferini kapsamaktadır. Gelişmiş ülkelerin ekonomi, siyaset ve güvenlik gerekçeleriyle kendi ülkelerine yönelik yasal göçü engellemeleri karşısında az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelere buraya yönelik devam eden yoğun göç talebi, insan kaçakçılığını giderek daha kârlı hale getirmektedir. Bu açıdan bakıldığında, insan kaçakçılığı ve insan ticaretinin terörizmin finansmanı açısından kullanım sıklığı, narko terörizm ile oldukça fazla benzerlik göstermektedir.

Genel olarak bakıldığında, terör örgütlerinin uyuşturucu ve silah kaçakçılığını gerçekleştirdiği güzergâhlar doğrultusunda insan kaçakçılığı da gerçekleştirdiği söylenebilir. Diğer taraftan, insan kaçakçılığı, silah ve uyuşturucu kaçakçılığında olduğu gibi sermaye gerektirmemesi ve örgütler açısından para tahsilinde nispeten daha az risk sebebiyle giderek daha fazla tercih edilen bir organize suç türü olmaktadır. İnsan kaçakçılığı yoluyla, terör örgütü maddi gelir elde ederken, aynı zamanda kendisine eleman da temin edebilmektedir.

Belçika’da faaliyet gösteren organize suç örgütleri arasında, Türkiye menşeli örgütler İtalya’dan sonra en faal ve büyük ikinci organize suç örgütü konumunda olmakla birlikte, Europol tarafından yayınlanan “AB’de Terör Durumu ve Eğilimler 2014” başlıklı raporun “Terörün Finansmanı” başlığı altında, başta Belçika olmak üzere pek çok gelişmiş Avrupa ülkesinde finansman sağlama, lojistik destek ve militan devşirme faaliyetlerini sürdüren örgütlerin başında PKK ve DHKP-C’nin geldiğinin öne sürülmesi bir tesadüf olarak görülmemelidir.⁷⁶ Örneğin

⁷⁵ Gail Wannenburg, “Links Between Organised Crime and Al-Qaeda”, *South African Journal of International Affairs*, 2003, 10:20 s. 86.

⁷⁶ The EU Terrorism Situation and Trend Report (TE-SAT), <https://www.europol.europa.eu/content/te-sat-2014-european-union-terrorism-situation-and-trend-report>

24 Haziran 2000 tarihinde İngiltere'nin Dover limanında bir tır içinde Çin uyruklu 58 kaçak göçmen ölü olarak bulunmuştur. Bununla ilgili olarak, Hollanda NRC Gazetesi ve Belçika Le Soir gazeteleri insan ticareti konusunda Türk ve Çinli organize suç örgütleri arasında yakın bir bağ bulunduğunu ileri sürmüştür; yapılan uluslararası soruşturmada ise Türk organize suç şebekesi ile PKK arasında organik bağ tespit edilmiştir.⁷⁷

5.5. Siber Suçlar

Bilgisayar ve bilgisayar sistemleri kullanılarak gerçekleştirilen suç anlamına gelen siber suçlar, ve gelişen teknolojiyle birlikte kullanımı yaygınlaşan internet tabanlı sistemler, gerek terör örgütlerinin gerekse organize suç örgütlerinin faaliyetleri için oldukça uygun bir ortam oluşturmaktadır. Gelişen ve yaygınlaşan bu teknolojilerle birlikte bilgi toplama, propaganda, eylem planı ve devlete yönelik zarar verme gibi pek çok faaliyet amacına da hizmet edebilmektedir.

1998'de Meksika hükümetinin web sitesinin erişim dışı bırakılması, bilgisayar korsanlarının ilk politik eylemi olarak adlandırılmaktadır. Birinci Körfez Savaşı'nda Hollandalı ve Fransız bilgisayar korsanlarının Saddam Hüseyin'e bir milyon dolar karşılığında ABD'nin silah sistemlerini devre dışı bırakmayı teklif etmesi ise, siber suçların organize suç şebekeleriyle ilişkisinin ilk göstergelerinden biridir.⁷⁸ Diğer taraftan, El Kaide'nin Bali saldırısından sorumlu tutularak tutuklanan yöneticilerinden İmam Samur'un hapisanede yazdığı notlar arasında, tüm Müslüman bilgisayar korsanlarının Batılı ülkelerin internet ağlarını sistem dışı bırakmaları çağrısında bulunduğu bilgisi gözlenmektedir.⁷⁹

Kredi kartı dolandırıcılığı ile fon sağlamaya çalışma, terör örgütlerinin ilgilendiği bir diğer illegal faaliyet sahasıdır. Bahsi geçen

---

2014, Erişim Tarihi: 2 Şubat 2016.

⁷⁷ Güven Özalp, “Yine Türk Mafyası”, *Milliyet Gazetesi*. <http://www.milliyet.com.tr/2000/07/01/dunya/dun01.html> (Erişim Tarihi: 28 Şubat 2017).

⁷⁸ Taner Altunok, “Dünyadan Siber Terör Örnekleri”, iç. Altunok Taner, Çakmak Haydar. (ed.) *Suç, Terör ve Savaş Üçgeninde Siber Dünya*, Barış Platin Yayıncılık, Ankara, 2009, s. 87.

⁷⁹ Taner Altunok, *a.g.e.*, s. 88.

faaliyet türü, bir başkasının kimlik bilgilerinin ve kredi kartı bilgilerinin çalınması, bu bilgilerin para karşılığı satılması ya da kopyalama yoluyla sahte kredi kartlarının yapılarak menfaat temini gibi farklı yöntemleri içermektedir. Özellikle bu yöntemle gelir elde edilmesi, terör örgütlerince de sıklıkla kullanılmaya başlanan bir yöntem olarak dikkat çekicidir.

İnternet ortamında faaliyet gösteren terör örgütleri listesi oldukça uzundur. Orta Doğu'da Hizbullah, Hamas, El-Aksa Şehitleri Tugayı, İslami Cihat Örgütü, Halkın Mücahitleri Örgütü, PKK/ Kongra-Gel, DHKP/C, İBDA-C, DAESH; Avrupa'da ETA, Armata Corsa, IRA; Latin Amerika'da Ulusal Özgürlük Ordusu ELN, Silahlı Devrim Kuvvetleri, Tupac Amaru; Asya'da El Kaide, Ensan el İslam, Japon Kızıl Ordusu, Tamil Gerillaları, Hizbul İdin gibi pek çok örgüt, faaliyetlerinin önemli bir kısmında internet ortamını kullanmaktadır. Hatta dijital teknolojiyi en iyi kullanan terör örgütlerinden biri olarak Japonya'daki Aum Shinrikyo Terör Örgütü kendilerine ait bir bilgisayar firması ve yazılım şirketi kurup 10 farklı devlet ve 190 özel sektör firmasına kimliğini saklayarak hizmet vermiştir.⁸⁰ Dijital teknolojiyi oldukça başarılı bir şekilde kullanan El Kaide'nin ise Pakistan, İran, Mısır ve Endonezya gibi ülkelerden bilgisayar uzmanlarını örgüt sempatzanı haline getirerek onları Vatikan ve ABD gibi ülkelerin bilgisayar sistemlerinin hacklenmesine yönelik faaliyetlere yönlendirdiği bilinmektedir.

58

Security
Strategies

Year: 13

Issue: 25

6. Sonuç

Dış ülke desteği olarak da tanımlanabilecek ve faaliyet gösterdikleri ülkenin dışındaki diğer ülkeler tarafından sağlanan açık ya da örtülü her türlü kaynak ve kolaylaştırıcılık, terör örgütlerinin önemli destek kaynakları arasında gelmektedir. Dünyada uzun yıllardan beri terörizm, güçlü devletler tarafından dış politikada örtülü bir yönetim aracı olarak kullanılmaktadır. Rakip devletlerin güçlenmesi engellenmek ya da kendi çıkarları doğrultusunda karşı ülkeleri zor durumda bırakmak amacıyla terörist faaliyetler bazı devletler tarafından desteklenebilmektedir. Diğer

---

⁸⁰ Sabrina Adamoli, *Organized Crime Around The World, European Institute for Crime Prevention and Control*, United Nations Publications, Helsinki, 1998, s. 43.

tarafından uluslararası arenada isteklerini diplomatik yollarla elde edemeyen devletlerin de çeşitli terör oluşumlarına açık ya da örtülü destek verdiği de söylenebilir.

Gerek terör, gerekse organize suç olgusunun devlet ve toplum üzerindeki olumsuz etkileri oldukça ciddi düzeydedir. Devlet otoritesinin, toplumun devlete olan güveninin ve aynı zamanda toplumda bireylerin birbirine olan güvenlerinin sarsılmasıyla oluşan kargaşa ortamında devlet otoritesinin giderek azalması, kaotik ve birbirini tetikleyen süreçlerdir. Toplumdaki geleneksel ilişkilerin zayıflayarak toplumsal çözümlerin hızlanması ve beraberinde adalet duygusunun önemli ölçüde zedelenmesi de bu güvensizliğin toplumsal yıkıma doğru evrilmesine neden olabilmektedir. Yine siyasi otoritenin terör ve organize suç örgütlerinin faaliyetleri sebebiyle zarar görmesi, demokratik ve parlamenter sisteme olan inancın kaybolmasına neden olarak bireysel, toplumsal, ulusal ve küresel güvenliği olumsuz yönden etkileyecektir. İnsani ve mali kaynakların boşa harcanmasına neden olan terör ve organize suç faaliyetleri, bir ülkenin ekonomik, sosyal ve siyasi gelişmesinin önündeki en büyük engellerden biridir.

Terörle mücadele, çok boyutlu ve çok disiplinli bir yaklaşım tarzı gerektirmektedir. Siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel ve askerî/polisiye boyutlarıyla ele alınması gereken terörizmle mücadele stratejilerinde terörizmin finansmanı ile mücadele de göz ardı edilemez. Terörizmin finansmanı ile mücadele, terör örgütüne veya terör eylemlerine mali destek sağlayanların tespiti, engellenmesi ve cezalandırılmasını içermektedir. Bahsi geçen tespit ve cezalandırma aşaması kadar finansal kuruluşların terör örgütlerince kullanılmasının engellenmesi ya da en azından zorlaştırmaya çalışılması ve terörün finansmanına yönelik istihbarat faaliyetleri önem taşımaktadır. Terörizmin finansmanı ile mücadele, terör örgütlerinin yaşam kaynaklarını azaltarak terör örgütlerinin eylem sayısını, eylem gücünü ve eylem büyüklüğünü bertaraf etmeye yardımcı olması yönünden değer taşımaktadır. Organize suçlarla iç içe girmiş terör örgütlerinin finansmanı ile mücadele ise bu önlemlere ek olarak terör örgütünün illegal uluslararası fonlarının takibi gibi mali suçlarla mücadeleyi de içeren bir yaklaşımı ifade etmektedir.

Hem terörün, hem de organize suçların sınır ötesi bir yayılmaya başlamasından önceki dönemde, yani 1980-1990 arasında, örgütlü suçlarla yapılan mücadelelerin daha çok örgütleri hiyerarşik grup yapısı üzerinden betimleyerek örgüt liderlerini yakalamaya yönelik geleneksel mücadeleler üzerine odaklandığı söylenebilir. Bu geleneksel mücadele çerçevesinde ancak çete lideri yakalandığında örgütün çökertileceği varsayımları doğrultusunda ağırlıklı olarak polisiye ve askerî operasyonel faaliyetler yapılmaktaydı. Bu yaklaşımı en çok benimseyen ülkelerin başında ise ABD'nin geldiğini söylemek mümkündür. Ancak zaman içinde örgütlü suç şebekeleri, liderlerinin yokluğunda dahi suç trafiğinin devam edebileceği yeni yapılanma biçimleri izlemiştir. Bu durum ise salt askerî tarzda ve merkezî devlet yaklaşımı üzerinden gerçekleşen örgütlü suçlarla mücadele operasyonlarını etkisiz kılmıştır.

Günümüzde yakın iş birliği içinde bulunan terör örgütleri ve organize suç örgütleri arasındaki bağın daha da güçlenerek birbirinden ayrılmaz bir yapıya kavuştuğu açıktır. PKK gibi organize suç örgütü hâline gelen terör örgütleri teknolojik, siyasal, sosyal, ekonomik ve hukuksal değişimlere çok kısa süre içinde uyum sağlamaktadır. Organize suç örgütlerinin kâr odaklı yaklaşımı terör örgütleri için; terör örgütlerinin stratejik hedeflere yönelik şiddet eylemi ve caydırıcılık gücünü perçinleyen diğer terör faaliyetleri de organize suç örgütleri için cazibesini korumaktadır. Gerek organize suç örgütlerinin gerekse terör örgütlerinin izlediği yöntemlerin toplum ve devlete yönelik meydana getirdiği baskı gücü, her iki oluşum için birbirine ilham kaynağı olmaya devam etmektedir.

Oldukça ileri seviyede uzmanlık gerektiren siber suçlar, kara para aklama, sahtecilik gibi nitelikli suçlar ile fuhuş, uyuşturucu, yasadışı ilaç ve organ kaçakçılığı gibi dünyanın hemen her yerinde arz ve talebin bulunabildiği yüksek kâr getiren suçlar organize suç şebekelerinin temel faaliyet sahalarında yer almaktadır. Aynı anda pek çok kıtada yapılanması bulunabilen organize suç örgütlerinin özellikle terör örgütleriyle kurduğu iş birliği küresel güvenlik tehdidini daha da artıran unsur olmaktadır. Artık küreselleşme ile birlikte gerek terörün, gerekse organize suç faaliyetlerinin ülkelerin bir iç güvenlik meselesinden ziyade, çok boyutlu olarak ele alınması, sosyal, ekonomik ve kurumsal

anlamda çok uluslu iş birliği ve hareketin etkin kılınması, bu suçlarla mücadelede önemli katkılar sağlayacaktır. Günümüzde geleneksel polisiye tedbirlerle tespiti ve önlenmesi neredeyse imkânsızlaşan terör ve organize suç ilişki biçimiyle mücadelede devletin güvenlik güçlerinde hâkim olması gereken koordinasyon ve hareket tarzı, mücadele edilen suç örgütlerinin değişim hızına yakın olmalıdır.

Summary

In this article, the relationship between terrorism and transnational organized crime is analyzed. Financing terrorism by organized criminal activities has gained importance after Cold War period and has become important issue in both national and international security level of the countries. The main thesis of the article is that financial support of foreign states into terrorism is decreasing while financing terrorism through organized crime is increasing dramatically.

There are some common motivations between terrorist groups and transnational organized criminals. Both groups commit the crimes in organized way, they use the same methods as pressure, force, violence and threats, they have a strong hierarchical structure and there is a kind of sanctions system among the members of organizations. Also both terrorist groups and organized criminals rapidly orientate themselves into technological changes and especially provide their staff from minority groups in the society. On the other hand, there is dissimilarity between transnational organized crime and terrorism. For instance, for organized criminals, fear and violence are instrumental, whereas fear and violence are main goals of terrorist organizations. Since main motivation of organized criminals is to gain money and to increase the profit, politics is an instrument for organized criminals; but since main motivation of terrorist groups is political power, economics is an instrument for terrorist activities.

Drug trafficking, weapon smuggling, forgery, human smuggling, extortion and theft, cyber crimes and money laundering are organized crimes which are committed often by terrorist organizations. This situation emphasizes the importance of need to development of national

strategy for struggle against organized crime and terrorism together.

In conclusion, the comprehensive fight strategy against terrorism requires a multi dimensional approach. In addition to political, economic, social, cultural, and military/police combating efforts with the terrorism, the vital approach is prevention of financing instruments of terrorism. The combat with transnational organized crime is very important in blocking financing of terrorism as a way of prevention of providing financial support to terrorist activities.

Kaynakça Kitaplar

ADAMOLI, Sabrina, *Organized Crime Around The World, European Institute for Crime Prevention and Control*, United Nations Publications, Helsinki, 1998.

BIERSTEKER, Thomas, ECKERT Sue, *Countering The Financing of Terrorism*, Routledge, New York, 2008.

EHRENFELD, Rachel, *Funding Evil: How Terrorism is Financed and How to Stop It*, Bonus Books, Los Angeles, 2003.

GÜNER, Sedat, *Organize Suç Örgütleri, Karapara ve Aklanması*, Bilgi Yayınları, Ankara, 2003.

GÜVEL, Enver Alper, *Organize Suç Ekonomisi ve Hukuk Uygulaması*, Roma yayınları, Ankara, 2004.

TAŞKIN, Mustafa, *Türk Hukukunda Mafya (Çıkar Amaçlı Suç Örgütleri) ve Karaparayla Mücadele*, Seçkin Yayınları, Ankara, 2004.

URHAL, Ömer, *İstihbarat ve Örgütlü Suçlar*, Seçkin Yayınevi, Ankara.

Makaleler ve Kitap Bölümleri

ADEN, Hartmut, "Convergence of Policing Policies and Transnational Policing in Europe" *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice* vol: 9/2, 2001.

CARRAPICO, H. Irrera, "Transnational Organised Crime and Terrorism: Different Peas, Same Pod?", *Global Crime*, 15:3-4, 2014.

- ALTUNOK, Taner, "Dünyadan Siber Terör Örnekleri", (içinde) Altunok Taner, Çakmak Haydar. (ed.) *Suç, Terör ve Savaş Üçgeninde Siber Dünya*, Barış Platin, Ankara, 2009.
- DOBRIANSKY, Paula, "The Explosive Growth of Organized Crime" *Global Issues*, Vol. 6, No: 2, 2001.
- FLANIGAN, Shawn Teresa, "Terrorists Next Door? A Comparison of Mexican Drug Cartels and Middle Eastern Terrorist Organizations", *Terrorism and Political Violence*, 24:2, 2012.
- GALLAGHER, Martin Joseph, "Terrorism and Organised Crime: Co-operative Endeavours in Scotland?", *Terrorism and Political Violence*, 26:2, 2014.
- HELLER, Lauren R. "Notions of (In)Security within the EU. How European Policy-makers view the Sources and costs of Terrorism and organised Crime", *Defence and Peace Economics*, 22:2, 2011.
- HUTCHINSON, Steven and O'MALLEY, Pat, "A Crime-Terror Nexus? Thinking on some of the Links between Terrorism and Criminality", *Studies in Conflict & Terrorism*, 30:12, 2011.
- LABROUSSE, Alain, "The FARC and the Taliban's Connection to Drugs", *Journal of Drug Issues*, 35(1), 2005.
- LEONG, Angela Veng Mei, "Definitional Analysis: The War on Terror and Organised Crime" *Journal of Money Laundering Control*, Vol.8, No.1, 2004.
- LI, Quan and SCHAUB, Drew, "Economic Globalization and Transnational Terrorism", *Journal of Conflict Resolution*, 2004, 48(2), 2004.
- LLOYD, John, "The Godfathers Go Global", *Ns Millenium*, Vol. 3, 1999.
- MAKARENKO, Tamara, "The Crime-Terror Continuum: Tracing the Interplay between Transnational Organised Crime and Terrorism", *Global Crime*, 6:1, 2004.
- MYLONAKI, Emannouela, "The Manipulation of Organised Crime by Terrorists: Legal and Factual Perspectives", *International Criminal Law Review*, (2), 2002.
- ROTH, Mitchel and SEVER, Murat, "The Kurdish Workers Party (PKK) as Criminal Syndicate: Funding Terrorism Through Organized Crime, A Case Study", *Studies in Conflict & Terrorism*, 30:10, 2007.

SCHMID, Alex, "The Links Between Transnational Organised Crime and Terrorist Crimes", *Transnational Organised Crime*, Vol. 2, No: 4, 1996.

SHELLEY, Louise, "Crime Victimizes Both Society and Democracy", *Global Issues*, Vol. 6, No. 2, 2001.

SHELLEY, Louise ve PICARELLI, John, "Methods Not Motives: Implications of the Convergence of International Organized Crime and Terrorism", *Police Practice and Research*, 3:4, 2002.

STANISLAWSKI, Bartosz, "Transnational Bads in the Globalized World: The Case of Transnational Organized Crime", *Public Integrity*, Vol.6, No.2, 2004.

TOROS, Harmony and MAVELLI, Luca, "Terrorism, Organised Crime and the Biopolitics of Violence", *Critical Studies on Terrorism*, 6:1, 2013.

WANNENBURG, Gail, Links Between Organised Crime and Al-Qaeda, *South African Journal of International Affairs*, 10:20, 2003.

İnternet Kaynakları

Federation Of American Scientist, International Crime Threat Assesment Report, ABD, <http://www.fas.org/irp/threat/pub45270chap1.html> (Erişim Tarihi: 28 Şubat 2017).

ÖZALP, Güven, "Yine Türk Mafyası", *Milliyet Gazetesi*. <http://www.milliyet.com.tr/2000/07/01/dunya/dun01.html> (Erişim Tarihi: 28 Şubat 2017).

Resmî Kaynaklar

Emniyet Genel Müdürlüğü, *Karapara Aklama, Terörizmin Finansmanı ve Suç Gelirleri ile Mücadelede AB ve Türkiye Yaklaşımı Eğitim Materyali*, Ankara, 2008.

Sınırtaşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, Resmi Gazete, Kanun No.4800, 30 Ocak 2003. <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k4800.html> (Erişim Tarihi: 28 Şubat 2017).

Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme, T.C. Resmi Gazete, Kanun No. 4738, 10 Ocak 2002, <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k4738.html> (Erişim tarihi: 28 Şubat 2017).

Terörle Mücadele Kanunu, T.C. Resmi Gazete, Kanunu No.3713, 12 Nisan 1991, http://www.uhdigm.adalet.gov.tr/suggam/ulusal_mevzuat/3713%20Ter%C3%B6rle%20M%C3%BCcadele%20Kanunu.pdf (Erişim tarihi: 28 Şubat 2017).